

Bông Hoa Cơm Chướng Đã Bay Lên Trời

Lời mở đầu

Quý vị có biết ai là cô sinh viên Sài Gòn ra Bắc học y khoa đã cất tiếng hát lên đầu tiên bài tiếng gọi sinh viên sau này trở thành bài quốc ca VNCH. Cô Phạm thị Bình tức bà bác sĩ Nguyễn Tôn Hoàn đã qua đời ngày 11 tháng 11 năm 2012 tại Palo Alto, CA hưởng thọ 90 tuổi.

Hai tháng trước tôi và anh Phạm phú Nam có lên nhà quay đoạn phim chị Bình kể lại chuyện hát bài ca lịch sử tại nhà hát lớn Hà Nội. Đoạn phim này sẽ là phần quan trọng về dữ kiện lịch sử bài quốc ca của miền Nam được đưa vào DVD Hồn Việt của Việt Nam Film Club phát hành 17 tháng 11-2012.

Tang gia cho biết sẽ phát tang vào ngày thứ bảy 24 tháng 11-2012 . Các chi tiết sẽ được loan báo.

Trong niềm thương tiếc một nữ lưu có nhiều liên quan đến lịch sử, tôi xin gửi đến quý vị bài viết về bà Nguyễn Tôn Hoàn 4 năm trước 2008 vào dịp chúng tôi mời bà lên sân khấu 2 lần để cùng hát bài ca đã trở thành quốc ca. Trong bài viết này chúng tôi có nhắc đến quý vị Nguyễn bá Cẩn, Vũ Văn Ước đều đã ra đi. (Ghi Chú Xin chia buồn cùng tang quyến và chị Ngô Quang Thiệu. Ông bà Hoàn là cậu mợ của Ms. Lạc Ngô.)

Sau đây là bài viết tháng 3-2008

BÔNG HOA CƠM CHƯỚNG CỦA NGÀY VĂN NGHỆ LỊCH SỬ NGÀN NGƯỜI VIỆT

Văn nghệ tháng Ba Foothill 2008

Văn nghệ tháng Tư San Jose 2008

Ai sẽ hát bài quốc ca lịch sử.

Ai sẽ là các nam ca sĩ hát phụ họa.

Ca sĩ nào là hoa cơm chướng 86 năm tuổi

Giao Chở San Jose giới thiệu tháng 3-2008

Chiều ngày chủ nhật 16 tháng 3 năm 2008, khi màn buổi trình diễn văn nghệ dành cho cựu sinh viên Việt Nam tại sân khu Foothill ai là người sẽ hát bài quốc ca lịch sử: “Này sinh viên ơi...”

Hình ảnh minh họa

Bà cựu phụ Nguyễn Tôn Hoàn, nữ danh Phạm thị Bình, cũng vừa từ tr.

Xin tr lời. Ban tổ chức sẽ mời những ca sĩ và các sinh viên đã hiện diện vào một ngày lịch sử năm 1942 tại Hà Nội, cách đây 66 năm, khi bài Tiếng gọi sinh viên đã được trình diễn lần đầu tiên. Quý vị này hiện nay đã trên 80 tuổi. Sẽ cùng đứng lên cất tiếng gọi sinh viên nay đã trở thành tiếng gọi công dân. Và thêm một lần nữa, bài quốc ca VNCH sẽ được chính thức hát mở đầu cho buổi văn nghệ: “Lịch sử ngàn người viết” vào chiều chủ nhật 6 tháng 4-2008 tại San Jose. Quý vị có thể hỏi rằng những vị niên trưởng đó là ai. Đó là bông hoa c m chướng Sài Gòn cùng với sự hiện diện của những chàng trai của thập niên 40. Chúng tôi mời niên trưởng Nguyễn Khánh, Lâm Lữ Trình của miền Nam và Vũ Văn Ước, Trần Đức Cung của miền Bắc cùng tham dự. Để độc giả có thể hiểu rõ ý nghĩa của câu chuyện hơn nữa thì kể đã qua, chúng tôi xin nhắc lại đầu đuôi như sau với người nữ sinh viên đã hát bài quốc ca lần đầu tại thủ đô Hà Nội.

Vào đầu tháng 5 năm 2007, ban tổ chức ra mắt sách của luật sư Lâm Lữ Trình tại San Jose có nhã ý mời đại tướng Nguyễn Khánh lên mở đầu diễn đàn. Vị quốc trưởng Việt Nam Cộng Hòa đã nhường danh dự cho một phụ nữ. Đó là bà bác sĩ Nguyễn Tôn Hoàn, nữ danh Phan thị Bình. Bà cũng là một cư dân lâu năm tại Bắc California ít có dịp đến sinh hoạt với cộng đồng. Nhưng thực sự đây là một phụ nữ đã tham dự hoạt động đồng phái chính trị một thời gian rất dài. Bà tham gia phong trào sinh viên kháng Pháp đầu thập niên 40 cho đến nay vẫn còn là đồng viên với vai trò cố vấn. Thời gian hoạt động đã ghi lại đến 66

năm, suốt chiều dài của một người từ lúc sinh ra cho đến lúc vùi hủ.

Trong 30 năm qua, người Việt quốc gia tha hương vẫn ôm mãi u hoài, vẫn còn giữ mãi lá cờ vàng và bài quốc ca của miền Nam. Nhưng mấy ai biết được rằng những giọng ca nữ nào đã cất tiếng lên đầu tiên bản Tiếng Gọi Sinh Viên của một thời toàn dân đang chuẩn bị đứng lên chống Pháp.

Từ thuở xưa rất xa, trong Nam chưa có trường đại học, các thanh niên nam nữ của Sài Gòn muốn học thêm phải ra Hà Nội.

Thế chiến đệ nhị đang đi vào những giai đoạn cuối. Đồng Minh phản công từ Âu Châu qua Thái Bình Dương. Nhạc sĩ Nam Kỳ Lưu Hữu Phước soạn bài ca tiếng gọi sinh viên: “Này sinh viên ơi, đứng lên đáp lời sông núi. Đồng lòng cùng đi...”

Thanh niên sinh viên Việt Nam hàng ngày theo dõi tin tức chiến cuộc trên thế giới và nao nức muốn đứng lên làm lịch sử.

Vào một buổi sáng của năm 1942, có hai cô sinh viên Sài Gòn đứng giữa khuôn viên đại học Hà Thành cất tiếng hát bài ca bất hủ: Này sinh viên ơi! Đứng lên đáp lời sông núi.

Hiện diện trong những giây phút lịch sử đó có những chàng sinh thanh niên như Lâm Lữ Trinh, Nguyễn Khánh, Trần Đĩnh Cung và cậu thiêu niên Hà nội Vũ Văn Ước... Hai nữ sinh viên Sài Gòn lúc đó 19 và 20. Một người là chị của dược sĩ Nguyễn Văn Bội của San Jose. Bà chị hiện còn ở miền Nam California. Và một cô gái nhỏ bé khác là Phan Thị Bình của miền Bắc California. Cô sinh viên đứng lên đáp lời sông núi đó sau này đã thành hôn với sinh viên y khoa năm thứ sáu là anh Nguyễn Tôn Hoàn. Vợ là sinh viên phụ khoa với bằng cấp cô đỡ quốc gia và chính là y khoa bác sĩ. Nhưng thời cuộc chuyển biến, thế chiến đệ nhị chấm dứt. Cuộc kháng chiến mùa thu bất đầu, cả hai vợ chồng bác sĩ chính làm nghề y khoa mà đã cùng đi theo con đường cách mạng.

Lúc đó ở ngoài Bắc, Phạm Duy viết bài ca kháng chiến đầu tiên:

Một mùa thu năm qua, cách mạng tiến ra đất Việt. Vợ chồng Bác Sĩ Hoàn bắt đầu hoạt động cách mạng trong Nam. Cuộc đời ba chìm bảy nổi của một gia đình sinh viên Nam Kỳ đứng lên đáp lời sông núi đã đưa đẩy hai vợ chồng trôi lưu lạc nơi đất khách quê người. Trải qua bao nhiêu năm từ Pháp qua Mỹ. Đến thời tướng Nguyễn Khánh cầm quyền thì bác sĩ Hoàn đã có cơ hội về Việt Nam giữ chức vụ Phó Thủ Tướng. Nhưng sau đó việc tham chính cũng không được lâu dài, ông bà trở lại Hoa Kỳ và làm người dân lưu vong trước khi miền Nam thật th.

Sau cuộc phong ba bão đời tháng 4 năm 1975, những người Việt di tản đến miền Bắc Cali đôi khi có dịp ghé tiệm ăn Mekong trên con đường chính của thành phố Mt.View sẽ gặp ông bà Nguyễn Tôn Hoàn. Đôi vợ chồng sinh viên ngày xưa vẫn còn hoạt động chính trị bên một lòng với đất nước. Bây giờ lại có thêm thành tích 19 năm làm ăn trong lãnh vực nhà hàng.

Những chính khách Việt Nam không có duyên số với đất nước như bác sĩ Hoàn bỏ nước ra đi tháng trước thì tháng sau lại đến lượt đại tướng Nguyễn Khánh ra đi. Ông phó thủ tướng Hoàn đi mở nhà hàng ở Mỹ thì ông quốc trưởng Khánh cũng đi mở nhà hàng bên Tây. Cho đến năm 1975, vị thủ tướng cuối cùng là ông Nguyễn Bá Cẩn đến Bắc Cali đã nhận job trông nom việc điếu hành một cây xăng. Đôi khi cây xăng thiêu người thì chực tịch hạ viện đồng thời là thủ tướng cũng sẵn sàng đứng giữa trời mà đổ xăng full serve cho thiên hạ.

Vào cái thời đó các cây xăng đều phải có người phục vụ. Lâu lâu bác sĩ phó thủ tướng Nguyễn Tôn Hoàn chạy đến đổ xăng của thủ tướng Nguyễn bá Cẩn để gọi là có thêm chút tình đồng hương. Ông Phó đi đổ xăng bên ông Chánh đổ rồi vào buổi chiều cuối năm, Anh chị thủ tướng đến ăn ở nhà hàng anh chị phó thủ tướng ở nơi đất khách quê người. Những nhà chính trị, những chính khách cao cấp và cao niên của một thời oanh liệt gặp lại nhau để ngời nói chuyện Nam Kỳ. Cho đến mùa quốc hận oan nghiệt năm nay qua các đấng tài Văn nguôn và Thức tỉnh của luật sư Lâm Lữ Trinh, những người muôn năm cũ lại có dịp gặp nhau ở San Jose.

Xem ra, vị đại tướng quốc trựng n̄i danh một thời lại là người ít tụi nh̄t. “Chàng” vào năm 2007 ch̄ mới có 83 mùa xuân đã lái xe từ Sacramento xụng. H̄i rằng th̄ ai nḡi bên cạnh, niên trựng Nguỵn Khánh tr̄ lời rằng trước sau thì v̄n có một bà vợ B̄c Kỳ từ thời còn là sĩ quan c̄p úy ở Hà Nội. Bây giờ nàng v̄n là người qūn giáo giữ cho chàng luôn luôn Thức t̄nh mà V̄ ngụn. Đó là tên các tác ph̄m c̄a tác gī Lâm L̄ Trinh, dù tung hoành ngang dọc với vai trò phóng viên c̄a chính trường trong būi hoàng hôn, niên k̄ cũng đã 84. Nhưng t̄t c̄ đ̄u thua bà chị phu nhân c̄a bác sĩ Nguỵn Tôn Hoàn vào năm 2007 đã 85.

Chīu thứ b̄y khi lên nói chuyện trong būi ra m̄t sách đ̄y h̄i tựng c̄a lịch s̄, Bác gái Nguỵn Tôn Hoàn như l̄a đ̄t trong lòng. T̄i thứ sáu đưa cháu gái xinh đẹp c̄a bà ngoại đi c̄m trại đã gặp tai nạn bị ph̄ng c̄p ba cháy c̄ hai tay.

Bà ngoại vừa trông cháu nh̄ cho c̄ nhà túa vào nhà thương mà lại còn ph̄i soạn bài nói chuyện. Nḡi giữa hội trường bàn chuyện lịch s̄ mà lòng bà ngoại v̄n còn xao xuỵn vì đứa cháu gái bị tai nạn.

Từ bà ngoại Nguỵn Tôn Hoàn, cành hoa c̄m chượng 85 năm, người phụ nữ một đời làm cách mạng khi bước lên dīn đàn đã tr̄ lại thành cô Phan Thị Bình c̄a 65 năm trước tại Hà Nội. Cô sinh viên c̄a nhà thương mīn B̄c ngày xưa, tóc xanh xõa trên vai đứng hát bài ca kêu gọi tụi tr̄ lên đường.

Sáu mươi lăm năm sau, “nàng” lại một l̄n nữa lên tīng kêu gọi tụi tr̄ ở quê nhà Việt Nam hãy đứng lên làm lịch s̄ cho th̄ k̄ thứ 21.

Cái bực thuȳt trình hội trường hơi cao. Cậu Nguỵn Khánh hào hoa phong nh̄ đứng lên l̄y tay đỡ cho cô Phan thị Bình bước xụng. Hình ̄nh như v̄n còn không khí Hà nội hơn 60 năm v̄ trước.

Trong s̄ các phụ nữ Việt Nam ở mīn B̄c California ít ai tr̄i qua cuộc đời cách mạng với sinh hoạt đ̄ng phái lâu dài hơn bà

Nguyễn Tôn Hoàn. Mười chín tuổi đã đi theo chàng và đi theo cách mạng. Suốt cuộc đời nọ trôi dạt khách quê người, trôi qua 19 năm lữ nhà hàng ăm thực đồ làm sinh kế lo cho chồng, cho con và cho cháu. Bây giờ bà già 85 với chiếc gối kê ở chõng, một cái gối dựa lưng vẫn còn lái xe van Hoa Kỳ to tướng đồ ngược xuôi từ Los Altos ở miền bắc xuống Los Angeles ở miền Nam thăm cháu và họp đồng. Bà già vẫn thường lái xe tênh queo.

Nhưng hôm nay thì tâm lòng cách mạng sứt đá xem chừng sao xuyên nhiều lắm rồi. Hai cánh tay đưa cháu gái bị phồng nặng. Biết bao lần sẽ phải giãi phẫu thay da. Ôi những đứa con gái, những đứa cháu gái cưng của bà. Gia đình Việt Nam ở nước Mỹ mà nói chuyện toàn bằng tiếng Tây. Con với cháu vẫn la rầy bà ngoại:

“A lô” Măng tưng là măng còn trỏ lắm sao, Măng đi họp gì mà 2 giờ sáng chưa về “

Mùa lễ Mothers’ Day năm 2007 đưa cháu trượng nữ của con gái bà nằm trong nhà thương. Ai sẽ mua tặng bà ngoại cành hoa carnation màu hồng thắm.

Một ngày của mẹ dầy hệ lụy đã làm nhẽ lệ cho cành hoa cẩm chướng 85 tuổi.

“Này sinh viên ơi! Đứng lên đáp lời sông núi, đừng lòng cùng đi...” Sông núi hôm nay là sông núi nào... Ở bên kia chân trời con sông Cửu long Giang rưng thiêng chín khúc nay đã cạn giòng. Ở bên này bờ biển Thái bình Dương chúng ta chớ còn rặng núi Rocky với con sông Sacramento mùa này cũng cũng còn đồ nước cho vùng Bay. Sau mùa lễ của mẹ năm nay, bông hoa cẩm chướng 85 năm sẽ lại một mình lái xe van tẹt tẹt trên xa lộ số 5 xuống miền Nam thăm con cháu. Nếu có ai không biết mà hỏi thăm thì chớ làm bà nhớ lại anh sinh viên y khoa năm thứ 6 rất đẹp trai tên là Nguyễn tôn Hoàn. Sau ngày của Mẹ là đến ngày của Cha. Hoa của Mẹ là hoa Cẩm Chướng, Carnation. Hoa của cha là hoa Hồng. Còn sống thì mau đi mau hồng, đã đi xa thì mau trộm. Bà ngoại sẵn sàng đi xa vạn dặm đồ nhấc nhấc con cháu về

một bông hồng trắng cho người tình bây giờ đã đi thật là xa...

Hồng trắng đã ra đi, bây giờ
Đóa hoa cặm chướng cũng bay vù trời

Giao Chở San Jose.